

Türkiye Cümhuriyetile Yunanistan Cümhuriyeti ve Romanya ve Yugoslavya Kırallıkları arasında aktedilen Balkan anlaşma misakının tasdikına dair 1/887 numaralı kanun lâiyhası ve Hariciye encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/515

4-III-1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Türkiye Cümhuriyeti ile Yunanistan; Yugoslavya ve Romanya Devletleri arasında Atınada 9 şubat 1934 tarihinde imza edilen Balkan anlaşma misakının tasdiki hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3-III-934 te Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte arz edilmişir efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe

Milletler arasında sulh ve sükûnun yerleşmesini umumî siyasetine ana hattı yapan Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti, haricî siyasetini ve Devletlerle olan münasebetlerini tanzim ederken üzerinde yürüdüğü yolun istikametini daima bu hedefe doğru çizmiştir. Bütün Devletlerle münasebetlerini inkişaf ettirirken ve bir kısmı ile müesses olan samimî dostluklarına kuvvet verirken Cümhuriyet Hükûmetinin bununla da bilhassa Avrupanın cenubu şarkisi olan Balkanlarda bir ahenk ve itimat tesisini istihdaf ettiği de Yüksek Heyetin malûmudur. Yakın ve uzak Devletlerle imza edilen ve her biri memleketimizin beynelmilel kuvvetli ve mütebariz mevkiinin ve sulh uğrunda alınmış tedbirlerin birer müeyyidesi olan muhtelif muahede ve mukaveleler ancak Cümhuriyet Hükûmetince sarsılmaz bir kanaat ile tatbik edilmekte olan siyasetin verimlerini teşkil ederler.

Sınırlarımıza bitişik olan memleketlerle dostluk münasebetlerimiz yavaş yavaş ve karşılıklı olarak takviye edilmiş ve yapılan anlaşma ve uzlaşmalar Avrupanın bu köşesinde sulh havasını temin ve tesise hizmet eylemiştir. Bu gün yüksek tetkik ve tasvibinize arz olunan Balkan misakı da Cümhuriyet Hükûmetinin senelerden beri üzerinde yürüdüğü siyasetin ana hattına ve millet ve memleketin menfaatlerine uygun düştüğüne kani olduğu bir anlaşmadır. Daha geçen sene müşterek hudutlarımızın müteakibilen mahfuziyeti esası üzerinden dostumuz Yunanlılarla bir anlaşma aktedilmiş bulunuyorduk. Türkiye Cümhuriyeti ile Yunanistan Cümhuriyeti ve Yugoslavya ve Romanya Kırallıkları arasında imza edilmiş olan bu Balkan anlaşma misakının mahiyet ve esası da yine müesses hudutların, arazi nizamının imza eden Devletler arasında karşılıklı olarak muhafazasını mutazammındır.

Müesses vaziyetin muhafazası esası üzerinden yapılan bu misak ile Balkanlarda yeni bir takriri sükûn devresi açılmış olduğunu şüphesiz görmek lâzımgelir. Menfaat birliği mevcut olan bu dört Devlet arasında karşılıklı itimat havasının esmesi, bu milletlerin iktisadî ve ticarî sahalarda dahi yaklaşımlarına ve kalkınmalarına yardım edeceği tabiidir. Bulgaristanın ötedenberi takip edegel-

diği teallül siyaseti neticesi olarak bu manzumeye iltihaktan içtinap etmişse de her halde bu komşu Devletin de bu anlaşmaya iltihak ile itimat havasını arttırması temenniye şayan görülmektedir.

Azız Türk yurdunun menfaatlerine muvafık düştüğünü görerek diğer üç Devletle imzaladığımız bu misak, mana ve mahiyeti itibarile ancak sulh ve sükûnu muhafaza ve temine matuf bir vesikadır ve binaenaleyh bu üç Devletle bundan evvel aktetmiş bulduğumuz muahedeleri itman ve ikmal etmektedir.

Büyük Millet Meclisinin müzakere ve tasvibine arzederim efendim.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar No. 21

Esas No. 1/887

5 - III - 1934

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cümhuriyetile Yunanistan Cümhuriyeti, Yugoslavya ve Romanya Kırallıkları arasında müşterek Balkan hudutlarının muhafaza ve masuniyetlerini müteakabilen temin zmnında Atınada 9 şubat 1934 tarihinde imza edilen Balkan anlaşma misakının tasdikı hakkında hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 3 - III - 1934 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte Hariciye vekili Beyin huzurile encümenimizde tetkik ve müzakere edildi:

Balkanlarda sulhu ve müesses vaziyetin muhafazasını temin eden ve aynı zamanda, mevcut taahhütlere de hâlel vermeyen bu misak hakkında gerek Hükümetin esbabı mucibesinde zikrettiği mütalealar, ve gerek Hariciye vekili Beyin, misakın mahiyeti, şumulü ve icabatı hakkında verdiği etraflı izahat muvafık görülerek kanun lâyihasının Umumî heyetin tasdikına arzedilmek üzere takdimine karar verilmiştir.

Hariciye En. Rs. N.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Sivas	Sivas	Diyarbakir	Kocaeli	İstanbul	Kocaeli
Necmettin	Necmettin	Zeki Mesut	İ. Süreyya	Dr. İbrahim Tali	Reşit Saffet
Aza	Aza	Aza			
Bolu	İzmir				
Hasan Cemil	Halil				

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Balkan anlaşma misakının tasdikına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile Yunanistan Cümhuriyeti, Yugoslavya ve Romanya Kırallıkları arasında müşterek Balkan hudutlarının hali hazır vaziyetlerinin muhafaza ve masuniyetlerini müteakabilen temin zmnında Atınada 9 şubat 1934 tarihinde imza edilen Balkan anlaşma misakı (Pacte D'entente Balkanique) kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir .

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya Hariciye vekili memurdur.

3 - I - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
İsmet	Ş. Saracoğlu	Zekâî	Ş. Kaya	Dr. T. Rüştü	Fuat		Ali
İK. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.				
M. Celâl	Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis				

BALKAN ANLAŞMA MİSAKI

Balkanlarda sulhun kuvvetleştirilmesine yardım etmeği arzu eden ve Briand - Kellogg misakının ihzarında ve Akvam Cemiyeti Heyeti Umumiyesinin buna müteallik kararlarında hâkim olan anlaşma ve uzlaşma fikri ile hareket eden ve Mevcut ahdi taahhütlere riayeti ve Balkanlarda halen müesses arazi nizamının muhafazasını temine katiyetle karar vermiş bulunan Türkiye Reiscümhuru, Haşmetlû Yugoslavya Kıralı, Yunanistan Reiscümhuru ve Haşmetlû Romanya Kıralı Hazretleri bir

Balkan anlaşma misakı

Aktine karar vermişler ve bu hususta murahhasları olarak :

Türkiye Reiscümhuru,
Hariciye vekili Tefvik Rüştü Beyefendiyi,
Haşmetlû Yugoslavya Kıralı,
Hariciye nazırı Müsyü Bogolioub Yevtitch'i,
Yunanistan Reiscümhuru,
Hariciye nazırı Müsyü Demetr Maksimos'u,
Haşmetlû Romanya Kıralı,
Müsyü Nikola Titulescu'yu tayin etmişlerdir.

Murahhaslar, usulüne muvafık görülen salâhiyetnamelerinin teatisinden sonra, âtideki ahkâmı kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Türkiye, Yugoslavya, Yunanistan ve Romanya bütün kendi Balkan hudutlarının emniyetini müte-kabilen tekeffül ederler.

Madde — 2

Yüksek Âkitler, bu itilâfnamede tayin edilmiş olan menfaatlerini ihlâl edebilecek ihtimaller karşısın-da alınacak tedbirler hakkında birbiri ile görüşmeği taahhüt ederler. Onlar bu misakı imzalamamış olan diğer her hangi bir Balkan memleketine karşı, birbirine evvelden haber vermeksizin siyasî hiç bir harekette bulunmamağı ve diğer âkitlerin muvafakati olmaksızın diğer her hangi bir Balkan memleketine karşı siyasî hiç bir vecibe altına girmemeği taahhüt eylerler.

Madde — 3

Bu itilâfname bütün âkit devletlerce imzalanır imzalanmaz meriyete girecek ve mümkün oldu-ğu kadar çabuk tasdik edilecektir. İtilâfname iltihakı âkitler tarafından müsait bir tetkika mevzu teşkil edecek olan her Balkan memleketine açık bulunacak ve işbu iltihak keyfiyeti, diğer imza sahibi memleketlerin muvafakatlerini bildirmelerile beraber hüküm ifade edecektir.

Tasdik zmnında müşarileyh murahhaslar işbu misakı imzalamışlardır.

Atınada bin dokuz yüz otuz dört senesi şubatın dokuzunda dört nüsha olarak tanzim edilmiş ve her bir Yüksek Âkide bundan bir nüsha tevdi kılınmıştır.

Dr. Tefvik Rüştü
D. Maksimos
N. Titulescu
B. Yevtitch

